

UN PESSEBRE NAPOLITÀ DEL SEGLE XXI

de Josep Massagué

12 de desembre de 2019 al 19 de gener de 2020

Els trets diferencials d'un pessebre napolità

Els pessebres napolitans van servir per donar visibilitat, sobretot a partir del segle XVII, al gran poder econòmic de les cases reials, de les famílies nobles i d'una rica burgesia. Unes vegades s'encarregaven les figures a famosos escultors, d'altres, es compraven a les botigues de la Via di San Gregorio Armeno (Nàpols), nucli del món pessebrístic encara avui dia.

Aquest tipus de representació pessebrística mostra quatre escenes fixes: la del naixement de Jesús, col·locat dins d'un paisatge de runes clàssiques, amb columnes, capitells i restes de palaus; l'anunciació dels pastors, amb la figura del "Benito dormente," el jove pastor que es perd la bona nova; l'arribada dels Reis, amb el màxim de luxe i exotisme i l'escena popular, la vida del carrer i l'ambient del mercat. En aquesta última hi ha una tipologia estricta però molt variada de personatges, per exemple, els "lazzaroni," pidolaires, nafrats i pobres del carrer. Cal dir que aquesta escena representa la visió que la Cort i la noblesa tenia del poble, molt allunyada de la realitat viscuda per la gent del carrer; sovint pageses, artesans i botiguers quedaven idealitzats amb vestuaris que en absolut aquestes persones es podien permetre.

Els materials i el treball artesà

Les figures d'aquests pessebres es modelaven en terracota, fonamentalment el cap, les mans i les cames, la qual cosa es continua fent en l'actualitat. Els cossos, tradicionalment, eren una estructura de filferro i estopa que s'acabava modelant amb cotó i/o borra. Un cop muntades les figures, es pintaven a l'oli amb gran detall i es vestien. Les robes i passamaneries eren de gran qualitat: sedes naturals d'Aviano, llanetes fines, etc.

Cadascuna d'aquestes tasques podia estar feta per artesans diferents que excel·lien en el seu art: qui esculpia caps i mans, qui feia cossos d'estopa, qui era un afamat pintor.

Un pessebre molt personal

El pessebre napolità que es mostra aquí és una obra personalíssima de Josep Massagué, figurinista amb gran experiència en dissenyar i realitzar vestuari i decorats per a cinema i teatre.

Ens presenta un pessebre d'estil napolità que ha anat creant al llarg dels anys amb l'única intenció de gaudir tant del propi treball artesà com d'una estimulació llibertat creativa. "Les meves figures, petits immòbils actors (...)" així és com es refereix l'autor a una multitud de personatges minuciosament reproduïts, el centre d'una escenografia perfectament dissenyada.

En Josep Massagué ha volgut marcar la diferència entre els tradicionals pessebres napolitans dels segles XVII i XVIII i emmarcar les seves creacions al segle XXI. En aquest sentit, utilitza materials i teixits actuals així com pintures i vernissos comercials per a crear noves tipologies de personatges que no existien en aquelles èpoques.

D'aquesta llibertat i de la pròpia imaginació sorgeixen personatges com el "Cantastorie," la venedora de loteria, el venedor d'orxata, etc. Al darrera sempre hi ha la voluntat de respecte per les formes, l'estètica i els acabats dels tradicionals pessebres napolitans.

A l'exposició, podreu gaudir, doncs, d'aquesta tradició artesana centenària que es transforma als nostres dies combinada de forma excel·lent amb l'univers particular del Sr. Josep Massagué, l'artista.

Crèdits

Autor: Josep Massagué

Col·laboradors de muntatge i vestuari: Mónica La Rosa, Samael Meza, Marta Valbuena, Isabel Rey (I.E.S. Terrassa, Cicle Formatiu Grau Mig Confecció i Moda)

Organització: equip Museu Tèxtil

